

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA

(Elokuu 1921—tammikuu 1924)

1921

- Elokuu, 16 ja syyskuu, 1.* Tilastolliselle keskushallinnolle osoittamissaan kirjeissä Lenin antaa ohjeita teollisuutta ja maanviljelystä koskevan juoksevan tilastoinnin järjestämisestä.
- Elokuu, 20.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Uudet ajat, vanhat virheet uudessa muodossa”.
- Elokuu, 31.* Lenin antaa ohjeita Hydroturvehallinnon komissiolle turpeen tehdasmaista kuivatusta koskevan keksinnön tarkastamisesta.
- Elokuu—syyskuu.* Lenin johtaa Sähkötekniikkojen VIII yleisvenäläisen edustajakokouksen valmistelua.
- Elokuu—joulukuu.* Lenin antaa määräyksiä Korkeimmalle kansantalousneuvostolle, Kulkulaitosten kansankomissariaatille, Finanssiasiain kansankomissariaatille, Elin-tarvikeasiain kansankomissariaatille ja muille komissariaateille Kashiran ja Volhovin voimalaitosten rakennustyömaiden turvaamisesta työvoimalla ja kaikilla tarpeellisilla materiaaleilla.
- Syyskuu, 1.* Lenin kirjoittaa „*Ekonomitsheskaja Zhizn*” lehden toimitukselle kirjeen, jossa osoittaa lehden perusteh-tävät kansantaloutta koskevien kysymysten valaise-misessa.
- Syyskuu, 3.* Oikeusasiain kansankomissariaatille osoittamassaan kirjeessä Lenin antaa ohjeita, millä tavalla on tais-tettava virastokankeutta vastaan.
- Syyskuu, 5.* VKP(b):n Keskuskomitean Tilasto-osastolle osoitta-massaan kirjeessä Lenin antaa ohjeita siitä, miten on järjestettävä neuvostokoneistossa työskentelevien puolueen johtavien kaaderien sijoittelun luettelointi.

- Syyskuu, 15.* Lenin esittää VKP(b):n Keskuskomitealle kierto-kirje-ehdotelman suositusten antamisjärjestyksestä puoluepuhdistuksen yhteydessä.
- Syyskuu, 19.* Lenin keskustelee amerikkalaisten työläisten edustajien kanssa, jotka olivat saapuneet Venäjälle antamaan tuotannollista ja teknillistä apua; hän kirjoittaa kirjeen VKP(b):n Keskuskomitean sihteerille V. V. Kuibysheville tuotannollisen siirtokunnan perustamisesta heitä varten Kuznetskin kivihiihtiläkiölle.
- Syyskuu, 20.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Puoluepuhdistuksesta”.
- Syyskuu, 27.* Lenin kirjoittaa kirjeen „Työläis- ja talonpoikaisinspektion tehtävistä, niiden käsittämisestä ja täyttämisestä”.
- Syyskuu, 30.* Lenin toimii puheenjohtajana Työ- ja Puolustusneuvoston rautatieliikenteen polttoainehuoltokomitean istunnossa.
- Lenin johtaa puhetta Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä on viljavarojen jakaminen vuodeksi 1921/22; toimenpiteet Donetsin laakion kivihiihtiteollisuuden sekä Bakun ja Grozнын öljyteollisuuden kuntoonpalauttamiseksi ja kehittämiseksi; maanparannustyöt Moskovan kuvernementin neuvostotiloilla y.m. kysymyksiä.
- Lokakuu, 4.* Lenin johtaa puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä ovat kysymykset: elintarvikeveron perimistä koskevien toimenpiteiden suunnittelu; uuden ruplan liikkeellelaskun järjestys ja määräaika; VSFNT:n valtionpankin perustaminen y.m.
- Lokakuu, 8.* Lenin kirjoittaa tervehdysten „Sähkötekniikkojen VIII yleisvenäläisen edustajakokouksen puhemies-tölle”.
- Lenin johtaa puhetta VKP(b):n KK:n täysistunnossa, jossa käsitellään finanssipolitiikkaa; tavaranvaihtoa ja osuustoimintaa; puoluepuhdistusta; vastuunalaisten työntekijäin luettelointia ja heidän sijoittelua — Lenin tekee tästä ehdotuksensa; Valistusasiain kansankomissariaattia; Kominternia sekä ulkopoliittista tilannetta koskevia kysymyksiä.
- Lenin kirjoittaa VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon ohjeet maapalstojen antamisesta tehtaille sokerijuurikkaan viljelyyn Ukrainassa.

- Lokakuu, 14.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Lokakuun vallankumouksen neljännen vuosipäivän johdosta”.
- Lokakuu, 17.* Lenin pitää poliittisen valistustyön tekijäin II yleisvenäläisessä edustajakokouksessa selostuksen aiheesta „Uusi talouspolitiikka ja poliittisen valistustyön laajosten tehtävät”.
- Lenin antaa ohjeet Finanssiasiaan kansankomissariaatille valmistautumisesta rahareformin suorittamiseen.
- Lokakuu, 21.* Lenin johtaa puhetta Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä ovat teollisuutta, maataloutta, kulkulaitosta y.m. koskevia tilastotietoja sisältävän „Työ- ja Puolustusneuvoston diagrammiatlasin” laatimista koskeva ehdotus — ehdotuksen esitti Lenin; lainan myöntäminen Azerbaidzhanin Neuvostovallalle maanparannustöiden suorittamiseksi Muganilla; Murmanskin ja Pietarin satamia koskeva kysymys y.m.
- Lokakuu, 22.* Lenin on läsnä sähköauraa kokeiltaessa Moskovan karjatalousinstituutin koetaloudessa (Butyrkin tilalla).
- Lokakuu, 24.* V. I. Lenin kirjoittaa ohjekirjeen terveydenhuollon kansankomissaarille N. A. Semashkolle asuntojen tervehdyttämisviikon viettämisestä ja vaatii Moskovan puhtaanapidon mallikelpoista järjestelyä.
- Lokakuu, 29.* Lenin tekee Moskovan kuvernementin VII puoluekonferenssissa selostuksen „Uudesta talouspolitiikasta” ja esittää loppulausunnon.
- Marraskuu, 3.* Lenin antaa Pienen Kansankomissaarien Neuvoston tehtäväksi käsitellä pikaisesti Mongolian kansantasavallan kanssa tehtävän sopimuksen luonnoksen.
- Marraskuu, 4.* Lenin johtaa puhetta Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa, jossa käsiteltävinä ovat Valtion suunnittelukomission Venäjän-piirijakojaoston työ; kysymykset turbiinien tilaamisesta Volhovin vesivoimalaitosta varten; Kaarian meren retkikunnasta y.m. kysymyksiä.
- Marraskuu, 5.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kullan merkityksestä nykyään ja sosialismin täydellisen voiton jälkeen”.
- Lenin ottaa vastaan Mongolian kansantasavallan valtuuskunnan.

- Marraskuu, 6.* Lenin pitää puheen Lokakuun sosialistisen vallankumouksen nelivuotispäivälle omistetussa Prohorovin tekstiilitehtaan työläisten juhlakokouksessa.
- Marraskuu, 7.* Lenin pitää puheen Lokakuun sosialistisen vallankumouksen nelivuotispäivälle omistetussa Hamovnikin kaupunginosan työläisten, puna-armeijalaisten ja nuorison juhlakokouksessa.
- Lenin pitää puheen Lokakuun sosialistisen vallankumouksen nelivuotispäivälle omistetussa „Elektrosila” tehtaan № 3 (ent. „Dynamon”) työläisten juhlakokouksessa.
- Marraskuu, 10.* Lenin johtaa puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä on tiedemiesten elinolojen parantaminen, tariffipolitiikka y.m. kysymyksiä.
- Lenin ottaa vastaan W. Pieckin ja F. Heckertin ja keskustelee heidän kanssaan Saksan kommunistisessa puolueessa vallitsevasta tilanteesta.
- Marraskuu, 16.* Lenin kirjoittaa esipuheen kirjaseen „Uudesta talouspolitiikasta”.
- Marraskuu, ei ennen 17.* Lenin lähettää tervehdyssähkeen Azerbaidzhanin Neuvostotasavallan Kansankomissaarien Neuvostolle Azerbaidzhanin valtionpankin avaamisen johdosta.
- Marraskuu, 18.* Lenin johtaa puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jossa käsitellään vuoden 1922 finanssi- ja emissiosuunnitelmia,— esittää lisäyksiä päätösehdotukseen; uutta talouspolitiikkaa koskevan lainsäädännön järjestelmällistämiskomission kokoukseen y.m. kysymyksiä.
- Lenin johtaa puhetta Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa, jossa keskustellaan Kashiran voimalaitoksen käyntiinpanosta; elintarvikevarannosta y.m. kysymyksistä.
- Marraskuu, 22.* V. I. Lenin vaihtaa kirjeitse J. V. Stalinin kanssa mielipiteitä, millä tavalla oli taisteltava vuokralle annetuissa laitoksissa ilmeneviä väärinkäytöksiä ja kavalluksia vastaan.
- Marraskuu, 23.* Lenin antaa Valtion suunnittelukomissiolle ohjeen Ivanovo-Voznesenskin voimalaitoksen rakennustöiden ja käyntiinpanon jouduttamista koskevan kysymyksen käsittelystä.

- Marraskuu, 25.* Lenin johtaa puhetta Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa, jossa keskustellaan vuori- sekä kulta- ja platinatiteollisuudesta; vuoriöljyteollisuuden siirtämisestä itsekannattavuuden pohjalle; töiden voimaperäistämisestä Uralin ja Siperian kaivoksissa; Moskovan kivihiilialueen työläisten huoltamisesta y.m. kysymyksistä.
- Marraskuu, 28.* V. I. Lenin kirjoittaa ja lähettää J. V. Stalinille „Alustavan ehdotuksen Takakaukasian tasavaltojen federaation muodostamisesta”. V. I. Leninin ehdotus ja J. V. Stalinin tekemä korjaus, jonka Lenin hyväksyy, vahvistetaan VKP (b):n Keskuskomiteassa marraskuun 29 pnä.
- Marraskuu, 28 ja 30.* Lenin kirjoittaa Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston varapuheenjohtajien työtä koskevien ohjeiden luonnoksen.
- Marraskuu, 29.* Lenin pitää puheen Moskovan kuvernementin I:ssä maataloustyöntekijäin edustajakokouksessa.
- Marraskuu, 30.* Lenin allekirjoittaa Työ- ja Puolustusneuvoston päätöksen puunsiemenvaraston järjestämisestä metsäviljelyn turvaamiseksi, lentohiekan ja rotkojen sitomiseksi ja lumenpidätyskaistojen istuttamiseksi.
- Joulukuu, 5.* Lenin kirjoittaa kirjeen amerikkalaisille tovereille kirjansa „Uusia tietoja kapitalismin kehityslaeista maanviljelyksessä. I vihko. Kapitalismi ja maanviljelys Amerikan Yhdysvalloissa” USA:ssa julkaisemisen johdosta ja pyytää lähettämään viralliset julkaisut vuonna 1920 suoritetusta väestönlaskennasta.
- Joulukuu, 6.* Kirjeessään A. M. Gorkille V. I. Lenin pyytää tätä kääntymään Bernard Shawin ja Wellsin puoleen, että he osallistuisivat avunannon järjestämiseen Venäjän nälkäänäkeville.
- Lenin kirjoittaa huomautuksia yhteisrintamaa koskeviin Kominternin teeseihin.
- Lenin saa sairaslomaa ja matkustaa Moskovan lähistöllä sijaitsevaan Gorkiin.
- Joulukuu, 11.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Ranskan kommunistisen puolueen agraariteeseistä”.
- Joulukuu, 16.* Lenin antaa Valistusasiain kansankomissariaatin tehtäväksi muodostaa valiokunnan kehittämään kysymystä elokuvatuotannon järjestämisestä Venäjällä.

- Joulukuu, 17.* Lenin alkaa valmistella hallituksen toimintaselostusta Neuvostojen IX yleisvenäläistä edustajakokousta varten ja pyytää kansankomissariaateilta tarvitsemiaan tietoaineistoja.
- Joulukuu, 19.* Lenin kirjoittaa „Kirjeen Poliittisen byroon jäsenille puoluepuhdistuksesta ja puolueen jäseneksi hyväksymisen ehdoista”.
- Joulukuu, 22.* Lenin tekee VKP(b):n KK:n Poliittiselle byroolle ehdotuksen ulkopoliittista tilannetta koskevan Neuvostojen IX yleisvenäläisen edustajakokouksen päätöksen valmistamisesta.
- Joulukuu, 23.* Lenin tekee Neuvostojen IX yleisvenäläisessä edustajakokouksessa Yleisvenäläisen TpKK:n ja Kansankomissaarien Neuvoston toimintaselostuksen „Tasavallan sisä- ja ulkopoliitikasta”.
- Joulukuu, 25—27.* Lenin kirjoittaa „Taloudellisen toiminnan kysymyksiä koskevan evästyksen”, jonka Neuvostojen IX yleisvenäläinen edustajakokous hyväksyy joulukuun 28 pnä 1921.
- Joulukuu, 26.* Lenin osallistuu Neuvostojen IX yleisvenäläisen edustajakokouksen puolueeseen kuulumattomien edustajain neuvottelukokoukseen, tekee muistiinpanoja puheista ja vastaa edustajain kysymyksiin.
- Joulukuu, 27.* Lenin kirjoittaa kirjeen VKP(b):n KK:lle „Englannin työväenpuolueen politiikasta”.
- Joulukuu, 28.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n täysistunnon työhön.
- Joulukuu, 30—tammikuu, 4 1922.* Lenin kirjoittaa VKP(b):n KK:n päätösehdotuksen „Ammattiliittojen merkitys ja tehtävät uuden talouspolitiikan aikana”. Keskuskomitea hyväksyy ehdotuksen tammikuun 12 pnä 1922.
- Joulukuu, 31.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.
- KK:n Poliittinen byroo tekee päätöksen kuusi viikkoa kestäväen loman myöntämisestä Leninille tammikuun 1 pstä 1922.
- Joulukuu 1921—tammikuu 1922.* Lenin käy useamman kerran lepäämässä Moskovan lähistöllä sijaitsevassa Kostinon kylässä (nykyinen Kostinon kaupunki).

1922

- Tammikuu, 3.* Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikön tehtäväksi määrätä valtion huoltoa nauttimattomien laitosten ja virastojen tilitysten ja taseiden esittämisyjärjestys ja velvoittaa kaikki kauppalaitokset tekemään tiliä Valtionpankille.
- Tammikuun 9 ja 12 pn välillä.* Lenin kirjoittaa luonnoksen „VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon ohjekirjelmä uudesta talouspolitiikasta”.
- Tammikuu, 12.* V. I. Lenin vaihtaa kirjeitse mielipiteitä J. V. Stalinin kanssa VKP(b):n KK:n kiertokirjeen luonnoksesta, jossa selostetaan Turkestanin kommunistien tehtäviä kansallisuuspolitiikan alalla uuden talouspolitiikan oloissa.
- Lenin lähettää tervehdyksen „Dagestanin työtätekeville”.
- Tammikuu, 17.* V. I. Lenin kirjoittaa kirjeen oikeusasiain kansankomissaarille D. I. Kurskille taistelusta virastokankeutta vastaan.
- Tammikuu, 19.* V. I. Lenin kirjoittaa kirjeen J. V. Stalinille kehoittaen tekemään VKP(b):n KK:n Poliittisessa byroossa päätöksen 15 miljoonan viljapuudan ostamisesta ulkomailta.
- Tammikuu, 20.* Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikön tehtäväksi lähettää pikaisesti kaikille kansankomissaareille VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon ohjeet uudesta talouspolitiikasta.
- Tammikuu, 24, helmikuu, 15, 20, 21 ja 27.* A. D. Tsjurupalle osoittamissaan kirjeissä V. I. Lenin antaa ohjeet Kansankomissaarien Neuvoston, Työ- ja Puolustusneuvoston ja Pienen Kansankomissaarien Neuvoston työn uudelleenjärjestelystä.
- Tammikuu, 27.* V. I. Lenin kirjoittaa V. M. Molotoville VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon jäsenille tarkoitetun kirjeen, jossa ehdottaa, että M. I. Kalinin matkustaisi Ukrainaan hankkimaan elintarvikkeita nälänhädässä oleville.
- Lenin määrätään Yleisvenäläisen TPKK:n IX vaalikauden ylimääräisessä kokouksessa Genovan konferenssiin matkustavan neuvostovaltuuskunnan puheenjohtajaksi.

- Tammikuu—
maaliskuu.* Lenin valmistelee ja laatii perusohjeita Genovan konferenssiin matkustavalle neuvostovaltuuskunnalle.
- Helmikuu, 2.* VKP(b):n KK:n Poliittinen byroo tekee päätöksen, jonka mukaan Leninin lomaa jatketaan puolueen XI edustajakokoukseen saakka.
- Helmikuu, 13.* Lenin kirjoittaa „Kirjeen tov. Ordzhonikidzelle Gruusian Punaisen Armeijan voimistamisesta”.
- Helmikuu, 15,
18, 22 ja 28.* Finanssiasiaain kansankomissariaatille, A. D. Tsjurupalle ja Valtionpankille osoittamissaan kirjeissä Lenin antaa ohjeita Valtionpankin tehtävistä uuden talouspolitiikan oloissa.
- Helmikuu, 20
ja 28.* D. I. Kurskille osoittamassaan kirjeessä V. I. Lenin antaa Oikeusasiasiaain kansankomissariaatin työtä ja siviililain laatimista koskevia ohjeita.
- Helmikuu, 22.* V. I. Lenin kirjoittaa V. M. Molotoville VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon jäsenille tarkoitetun kirjeen siviililain laatimisesta.
- Helmikuu, 28.* V. I. Lenin kirjoittaa J. V. Stalinille kirjelapun kehottaen valmistelemaan Työläis- ja talonpoikaisinspektion kansankomissariaatissa päätöstä yksityisten yhtymien ja laitosten alistamisesta Työläis- ja talonpoikaisinspektion valvontaan.
- Helmikuun
loppu.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Publisistin kirjoituksia. Korkealle vuorelle nousemisesta, masennuksen vahingollisuudesta, kaupankäynnin hyödyllisyydestä, suhtautumisesta menshevikkeihin j.n.e.”.
- Maaliskuu, 1.* Kulutusosuuskuntien keskusliitolle osoittamassaan kirjeessä Lenin antaa ohjeita osuuskuntien tehtävistä uuden talouspolitiikan oloissa.
- Maaliskuu, 3.* VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon jäsenille osoittamassaan kirjeessä Lenin kehottaa hylkäämään Sokolnikovin ehdotuksen, joka edellytti elintarvikkeiden vapaata tuontia ulkomailta, ja vaatii ryhtymään jyrkkiin toimenpiteisiin ulkomaankauppamonopolin varmentamiseksi sekä tutkimaan, miksi viivytetään ulkomaisten säilykkeiden ostoa.
- V. I. Lenin kirjoittaa V. M. Molotoville VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon jäsenille tarkoitettuja kirjeitä, joissa arvostelee Sokolnikovin puolueen XI edustajakokousta varten kirjoittamia teesejä finanssiohjelman peruskohdista ja ehdottaa hyväk-

syttäväksi teesit ulkomaankauppamonopolin lujittamisesta.

- Maaliskuu, 6.* Lenin pitää Metallimiesten V yleisvenäläisen edustajakokouksen kommunistiryhmän istunnossa puheen „Neuvostotasavallan ulko- ja sisäpoliittisesta tilanteesta”.
- Maaliskuu, 10.* Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikön tehtäväksi järjestää normaalit työmahdollisuudet Moskovan yleiselle kirjastolle (nykyinen V. I. Leninille nimetty, Leninin kunniamerkillä palkittu Neuvostoliiton valtion kirjasto).
- Maaliskuu, 12.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Taistelevan materialismin merkityksestä” aikakausjulkaisuun „Pod Znamenem Marksizma”.
- Maaliskuu, 16.* V. I. Lenin kirjoittaa V. M. Molotoville VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon jäsenille tarkoitetun kirjeen, jossa arvostelee maaseututyötä koskevia Preobrazhenskin teesejä kehottaen hylkäämään ne ja ehdottaa, että pidettäisiin puolueen XI edustajakokouksen osanottajien neuvottelu maaseututyöstä saadun kokemuksen tutkimiseksi.
- Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikölle määräyksen, että Tilastollinen keskuhallinto esittäisi Kansankomissaarien Neuvostolle tilastotiedot laadittujen suunnitelmien mukaisesti.
- Maaliskuu, 17.* Lenin kirjoittaa E. Vanderveldelle lähetettävän kirjeen luonnoksen. Kirje on vastaus II ja II½ Internationalen johtajille, jotka yrittivät sekaantua oikeistoieserriä vastaan alkaneeseen oikeudenkäyntiin.
- Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikölle määräyksen täyttää hänen ohjeensa siitä, että kehitettäisiin valokuvausta ja elokuvatuotantoa sekä radiopuhelimen rakennustöitä.
- Maaliskuu, 18.* V. I. Lenin kirjoittaa esipuheen I. I. Stepanovin kirjaan „VSFNT:n sähköistäminen ja maailmantalouden välivaihe”.
- Maaliskuu, 21.* V. I. Lenin kirjoittaa „Kirjeen J. V. Stalinille varapuheenjohtajien (Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston varapuheenjohtajien) työstä”.
- Maaliskuu, 23.* V. M. Molotoville osoittamassaan kirjeessä V. I. Lenin kääntyy VKP(b):n KK:n täysistunnon

puoleen pyytäen, että hänet vapautettaisiin sairau-
den vuoksi osallistumasta Keskuskomitean täysis-
tuntoon, ja esittää puolueen XI edustajakokouksessa
pidettävän VKP(b):n KK:n poliittisen selostuksen
jäsenyyksensä.

Lenin kirjoittaa tervehdyksen „Bednota” lehdelle sen
nelivuotispäivän johdosta.

- Maaliskuu, 24.* V. M. Molotoville osoittamassaan kirjeessä
V. I. Lenin esittää VKP(b):n KK:n täysistunnon
käsiteltäväksi ehdotuksen, joka koskee uusien jäsen-
ten puolueeseen hyväksymisen ehtoja.
- Maaliskuu, 26.* V. I. Lenin lähettää toisen kirjeen V. M. Molotoville
uusien jäsenten puolueeseen hyväksymisen ehdoista
ja pyytää antamaan sen VKP(b):n KK:n kaikkien
jäsenten luettavaksi.
- Maaliskuu, 31.* V. I. Lenin kirjoittaa oikeusasain kansankomissaa-
rille D. I. Kurskille kirjeen Keksintöasiain komi-
teassa ilmenevästä virastokankeudesta.
- Maaliskuu, 27—
huhtikuu, 2.* Lenin johtaa Venäjän kommunistisen puolueen (bol-
shevikkien) XI edustajakokouksen työtä.
- Maaliskuu, 27.* Lenin pitää edustajakokouksessa avajaispuheen ja
esittää VKP(b):n Keskuskomitean poliittisen toi-
mintaselostuksen.
- Maaliskuu, 28.* Lenin esittää edustajakokouksessa loppulausunnon
VKP(b):n Keskuskomitean poliittisen toimintaselos-
tuksen johdosta.
- Huhtikuu, 1.* Lenin kirjoittaa XI edustajakokouksen maatalous-
jaostolle ohjeet edustajakokouksen päätökseksi tar-
koitetun maaseututyötä koskevan ehdotuksen laati-
misesta.
- Huhtikuu, 2.* Edustajakokous valitsee Leninin VKP(b):n KK:n
jäseneksi. Lenin pitää puheen edustajakokouksen
päättäjäistilaisuudessa.
- Huhtikuu, 3.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n täysistunnon työ-
hön.

V. I. Lenin esittää ehdotuksen VKP(b):n KK:n
Sihteeristön työstä.
- Huhtikuu, 6.* V. I. Lenin kirjoittaa G. M. Krzhizhanovskille ohje-
kirjeen osoittaen, että on ryhdyttävä tarmokkaasti
käyttämään hyväksi Kurskin rautamalmiesiintymiä.

- Huhtikuu, 6 ja 10.* V. V. Adoratskille osoittamissaan kirjeissä V. I. Lenin antaa määräyksen K. Marxin ja F. Engelsin valittujen kirjeiden julkaisemisesta.
- Huhtikuu, 9.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Olemme maksaneet liian paljon”.
- Huhtikuu, 11.* Lenin kirjoittaa varapuheenjohtajien (Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston varapuheenjohtajien) työtä koskevan päätösehdotuksen.
- Huhtikuu, 12.* Lenin kirjoittaa kirjeen N. Osinskille ja lähettää siitä kopiot „Pravda” ja „Izvestija” lehtien toimituksille ja Kansankomissaarien Neuvostoon. Kirjeessä hän antaa ohjeita, miten on tutkittava paikkakunnilla saatua kokemusta ja tehtävä tunnetuksi paikkakuntien ja paikallisten työntekijäin saavutuksia.
- Huhtikuu, 15.* V. I. Lenin kirjoittaa J. V. Stalinille VKP(b):n KK:n Poliittiselle byroolle tarkoitetun kirjeen kirjan „Aineistoa Ranskan ja Venäjän välisten suhteiden historiasta vuosilta 1910—1914” johdosta.
- Huhtikuu, 23.* Leninille tehdään tohtori S. P. Botkinin sairaalassa leikkaus ja poistetaan kuula.
- Huhtikuu, 28.* Lenin kirjoittaa esipuheen kirjaseen „Vanhoja kirjoituksia miltei uusista aiheista. Esipuhe vuoden 1922 laitukseen”.
- Lenin lähettää sähkeen Bakun Azneftin työläisille ja insinööreille kiittäen sankaruudesta, jota he osoittivat tulipalon rajoittamisessa Surahanyn öljykentällä.
- Toukokuu, 2.* Lenin kirjoittaa artikkelin „„Pravdan” kymmenvuotispäivän johdosta”.
- V. I. Lenin kirjoittaa Finanssiasiaien kansankomissariaatille kirjeen rahatalouden lujittamisen välttämättömyydestä ja lähettää kirjeen kopion Kansankomissaarien Neuvostolle ja J. V. Stalinille VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon jäseniä varten.
- Toukokuu, 5.* V. I. Lenin kirjoittaa „Kirjeen J. V. Stalinille Poliittisen byroon jäseniä varten. Vastaus varapuheenjohtajien (Kansankomissaarien Neuvoston varapuheenjohtajien) työtä koskeviin huomautuksiin”.
- Toukokuu, 15.* Lenin tutustuu VSFNT:n rikoslakiehdotukseen ja tekee ehdotuksen, että kuolemanrangaistusta

- sovellettaisiin myös menshevikkeihin ja eseriin vastavallankumouksellisesta toiminnasta.
- Toukokuu, 15 tai 16.* Lenin kirjoittaa „Ehdotuksen Yleisvenäläisen TPKK:n päätökseksi Genovan konferenssiin osallistuneen valtuuston toimintaselostuksen johdosta”.
- Toukokuu, 16.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n täysistunnon työhön.
- Toukokuu, 17.* V. I. Lenin kirjoittaa ja lähettää oikeusasiain kansankomissaarille D. I. Kurskille rikoslain lisäpykälän hahmotelman terrorin soveltamisesta vastavallankumouksellisiin puolueisiin nähden.
- Lenin kirjoittaa kirjeen valistusasiain kansankomissaarille kehottaen välttämättömästi alentamaan kirjojen hintoja, jotta laajat kansanjoukot voisivat niitä ostaa.
- Toukokuu, 19.* V. I. Lenin kirjoittaa kirjeitä J. V. Stalinille radiotekniikan kehittämisestä.
- Toukokuu, 20—lokakuu, 1.* Lenin asuu Gorkissa, lähellä Moskovaa.
- Toukokuu, 20.* V. I. Lenin kirjoittaa J. V. Stalinille VKP(b):n KK:n Poliittiselle byroolille tarkoitetun kirjeen „„Kahdenkertaisesta” alaisuudesta ja laillisuudesta”.
- Toukokuu, 26.* Leninillä on ensimmäinen sairauskohtaus.
- Kesäkuun puoliväli.* Leninin terveydentila paranee jonkin verran.
- Heinäkuu, 11.* V. I. Lenin tapaa J. V. Stalinin Gorkissa.
- Heinäkuu, 12.* Lenin tiedottaa Gorkista Kansankomissaarien Neuvoston sihteeristölle toipumisestaan ja pyytää lähettämään itselleen kirjoja.
- Elokuu, 5.* V. I. Lenin tapaa J. V. Stalinin Gorkissa ja pyytää häntä välittämään kiitokset VKP(b):n XII yleisvenäläiselle konferenssille vastaukseksi sen tervehdykseen ja sanoo luottavansa siihen, että voi lähiaikana palata jälleen työhön.
- Elokuu, 30.* V. I. Lenin tapaa J. V. Stalinin Gorkissa.
- Elokuun loppu—syyskuun alku.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Lusikallinen tervaa hunajatynnyrissä”.

- Syyskuun 9 ja 13 pn välillä.* V. I. Lenin lähettää lausuntoa varten J. V. Stalinin kautta Poliittisen byroon jäsenille luonnoksensa pian kokoontuvalle Ammattiliittojen V yleisvenäläiselle edustajakokoukselle lähetettävästä tervehdyksestä.
- Syyskuu, 12 ja 19.* J. V. Stalinille ja VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon jäsenille osoittamassaan kirjeessä V. I. Lenin vastustaa Urquhartin toimilupasopimuksen vahvistamista.
- Syyskuu, 17.* Lenin kehottaa kirjeitse Kansankomissaarien Neuvostoa antamaan rahallista apua Donbassille ja Bakulle.
- Lenin lähettää Ammattiliittojen V yleisvenäläiselle edustajakokoukselle tervehdyskirjeen.
- Syyskuu, 25.* Lenin tiedustelee Oikeusasiain kansankomissariaatilta, missä pisteessä on Neuvostovallan lakikokoelman julkaisutyö.
- Lokakuu, 2.* Lenin palaa Moskovaan työhönsä.
- Lokakuu, 3.* Lenin johtaa tervehtymisensä jälkeen puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä ovat kysymykset lokakuun palkkarahastosta, yksipäiväisestä Moskovan toimitsijain luettelomisesta, kalatalouden johtamisen järjestämisestä y.m. kysymyksiä.
- Lokakuu, 5.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n täysistunnon työhön.
- Lokakuu, 6.* V. I. Lenin kirjoittaa Poliittiselle byroolle kirje-lapun taistelusta suurvaltaista shovinismia vastaan sen yhteydessä, kun VKP(b):n KK:ssa oli esillä kysymys Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton perustamisesta.
- Lenin allekirjoittaa Kansankomissaarien Neuvoston päätöksen Urquhartin toimilupasopimuksen hylkäämisestä.
- Lenin lähettää tervehdyskirjeen „Bakun kaupungin työläisille”.
- Lenin lähettää tervehdyksen Venäjän kommunistisen nuorisoliiton Baumanin piirikomitean „Putj Molodjozhi” lehden toimitukselle.
- Lokakuu, 10.* Lenin johtaa puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä on

maankäyttölaki; työlakikokoelma; paikallisbudjettia koskevan lain valmistelu; siviililaki; oikeusjärjestystä koskeva asetus y.m. kysymyksiä.

Lenin lähettää tervehdyksen Kutomatyöläisten V yleisvenäläiselle edustajakokoukselle.

Lokakuu, 11. Lenin lähettää tervehdyksen Venäjän kommunistisen nuorisoliiton V edustajakokoukselle.

Lokakuu, 13. V. I. Lenin kirjoittaa kirjeen J. V. Stalinille ulkomaankauppanopolista.

Lokakuu, 17. Lenin johtaa puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jossa käsitellään Neuvostojen kuvernementiedustajakouksia ja kuvernementtien toimeenpanevia komiteoita koskevan ohjesäännön luonnosta, Kulkulaitosten kansankomissariaatin menoarviota y.m. kysymyksiä.

Lokakuu, 19. Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.

Lokakuu, 20. Lenin lähettää tervehdyksen finanssityöntekijäin yleisvenäläiselle edustajakokoukselle.

Lenin kirjoittaa kirjeet „Neuvosto-Venäjän ystävien seuralle (Amerikassa)” ja „Neuvosto-Venäjän teknillisen avustamisen seuralle”.

Lokakuu, 21. Lenin lähettää sähkeen Gruusian kommunistisen puolueen Keskuskomitealle vaatiessa ehdottomasti ryhtymään toimenpiteisiin ja tekemään lopun Mdivanin ryhmän nationalistiuuklonistien puoluevastaisesta taistelusta.

Lokakuu, 24. Lenin johtaa puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jossa käsitellään Suomen kanssa solmittavaa kauppasopimusta, siviililakia y.m. kysymyksiä.

Lokakuu, 26. Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.

Lenin kirjoittaa „Tervehdyksen vapautetulle Primorjelle”.

Lokakuu, 27. Lenin kirjoittaa „The Observer” ja „The Manchester Guardian” lehtien kirjeenvaihtajalle Farbmanille myönnetyn haastattelun”.

- Lokakuu, 28.* V. I. Lenin kirjoittaa V. M. Molotoville kirjeen Neuvosto-Armenian auttamisesta ja sen taloudellisen nousun edistämisestä.
- Lokakuu, 31.* Lenin pitää puheen Yleisvenäläisen TpKK:n IX vaalikauden IV kokouksessa.
- Lenin johtaa puhetta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä ovat kysymykset valtion voittolainan liikkeellelaskusta, Armenian puuvillanviljelyn laajennustöiden rahallisesta avustamisesta y.m. kysymyksiä.
- Marraskuu, 1.* Lenin lähettää tervehdyksen „Petrogradskaja Pravdale” Lokakuun sosialistisen vallankumouksen viisivuotisjuhlan johdosta.
- Marraskuu, 2.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.
- Lenin lähettää tervehdyksen „Pravda” lehdelle Lokakuun sosialistisen vallankumouksen viisivuotisjuhlan johdosta.
- Lenin lähettää tervehdyksen Kommunististen osuustoimintamiesten ensimmäiselle kansainväliselle konferenssille.
- Marraskuu, 3.* Lenin johtaa puhetta Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä ovat kysymykset sadon realisoinnista, Donbassin rahoittamisesta, Pietarin teollisuuden viljavarustelusta y.m. kysymyksiä.
- Marraskuu, 4.* Lenin lähettää tervehdyksen Kommunistisen Internationalen IV maailmankongressille sekä Pietarin työläisten ja puna-armeijalaisten edustajain Neuvostolle.
- Lenin lähettää tervehdyksen Tilastomiesten yleisvenäläiselle edustajakokoukselle.
- Marraskuu, 5.* Lenin kirjoittaa „The Manchester Guardian” lehden kirjeenvaihtajalle A. Ransome’ille myönnetyn haastattelun”.
- Marraskuun 6 ja 12 pn välillä.* Lenin kirjoittaa „The Manchester Guardian” lehden kirjeenvaihtajalle A. Ransome’ille myönnetyn haastattelun toisen variantin (keskeneräisen).
- Marraskuu, 6.* Lenin lähettää tervehdyksen „Moskovan kaupungin ja kuvernementin työläis- ja talonpoikaisnaisten puolueettomalle konferenssille”.

- Marraskuu, 6 ja 8.* Lenin pyytää aineistoa siitä, minkälainen on asiain-tila Donbassilla, ja Valtion siemenviljavarastoja koskevan päätöksen täyttämisestä.
- Marraskuu, 7.* Lenin lähettää tervehdyksen „Ent. Michelsonin tehtaan työläisille” Lokakuun sosialistisen vallankumouksen viisivuotispäivän johdosta.
- Lenin lähettää „Valtion „Elektroperedatsha” voimallituksen työläisille ja toimihenkilöille” tervehdyksensä Lokakuun sosialistisen vallankumouksen viisivuotispäiväksi valmistuneen kerhotalon avajaisten johdosta.
- Marraskuu, 8.* Lenin kirjoittaa tervehdyksen „Klintsyn Stodolin verkatehtaan työläisille”.
- Marraskuu, 9.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.
- Marraskuu, 13.* Lenin tekee Kominternin IV kongressissa selostuksen „Venäjän vallankumouksen viisivuotispäivä ja maailmanvallankumouksen näköalat”.
- Marraskuu, 14.* Lenin kirjoittaa „Tervehdyksen Yleisvenäläiselle maatalousnäyttelylle”.
- Marraskuu, 15.* Lenin kirjoittaa tervehdyskirjeen ulkomaalaisille kirjailijoille, entisille rintamamiehille, Ranskassa perustetun „Clarté” („Selvyys”) ryhmän jäsenille.
- Lenin kirjoittaa I. I. Skvortsov-Stepanoville kirjeen, jossa osoittaa, mitä politiikkaa puolue noudattaa porvarillisten spesialistien suhteen proletariaatin diktatuurin kaudella.
- Marraskuu, 16.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.
- Marraskuu, 17.* Lenin johtaa puhetta Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa, jonka päiväjärjestyksessä ovat kysymykset: aineiston valmistaminen Neuvostojen X yleisvenäläistä edustajakokousta varten, sadon realisointi, kivihiili- ja öljyteollisuuden rahoittaminen y.m. kysymyksiä.
- Marraskuu, 18.* V. I. Lenin pyytää tietoja I. V. Mitshurinin töistä ja kokeista; ehdottaa, että Työ- ja Puolustusneuvostossa käsiteltäisiin Turkestanin kastelujärjestelmää koskeva kysymys.
- Marraskuu, 20.* Lenin pitää Moskovan Neuvoston täysistunnossa puheen sisä- ja ulkopolitiikasta.

- Marraskuu, 22.* Lenin lähettää kirjeen „Neuvostotyöntekijäin ammatiliiton V yleisvenäläisen edustajakokouksen puemiehistölle”.
- Marraskuu, 23.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.
- Marraskuu, 26.* Lenin lähettää tervehdyksen „Valistustyöntekijäin edustajakokoukselle”.
- Marraskuu.* Lenin keskustelee useaan otteeseen Kominternin IV kongressin edustajien kanssa kommunististen puolueiden järjestörakenteesta, työmenetelmistä ja työn sisällöstä.
- Joulukuu, 1.* Neuvostojen X yleisvenäläisen edustajakokouksen valmistelun yhteydessä Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikön tehtäväksi vaatia teollisuuden tilaa ja teollisuuden tulo- ja menoarviota koskevat yhteenvetotiedot toimintavuodelta.
- Joulukuu, 2.* Kansainvälisen työväenavun keskuskomitean sihteeristöille lähettämässään kirjeessä Lenin kääntyy koko maailman työläisten ja työtätekevien puoleen kehoittaen järjestämään kampanjan taloudellisen avun antamiseksi Neuvosto-Venäjälle.
- Joulukuu, 4.* Lenin lähettää tervehdyksen „Kommunistisen nuorisointernationalen kolmannelle maailmankongressille Moskovassa”.
- Lenin kirjoittaa „Huomautuksia valtuuskuntamme tehtävistä Haagissa”.
- Joulukuu, 5.* Lenin kirjoittaa Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston varapuheenjohtajien keskeistä työnjakoa koskevat ohjeet.
- Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikön tehtäväksi kysyä Maatalouden kansankomissariaatilta, mihin toimenpiteisiin oli ryhtytty I. V. Mitshurinin auttamiseksi.
- Joulukuu, 6.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Muutama sana N. J. Fedosejevistä”.
- Joulukuu, 7.* Lenin osallistuu VKP(b):n KK:n Poliittisen byroon istuntoon.
- Joulukuu, 7—12.* Lenin asuu Gorkissa; valmistelee Neuvostojen X yleisvenäläisessä edustajakokouksessa pidettävää selostustaan.

- Joulukuu, 9.* Lenin kirjoittaa Kansankomissaarien Neuvoston varapuheenjohtajien ja puheenjohtajan työjärjestystä koskevat ohjeet.
- Joulukuu, 10.* Lenin lähettää tervehdyksen „Ukrainan Neuvostojen edustajakokoukselle”.
- Joulukuu, 12.* Lenin työskentelee viimeisen kerran työhuoneessaan Kremlissä.
- Joulukuu, 13.* V. I. Lenin kirjoittaa kirjeen J. V. Stalinille VKP(b):n KK:n täysistuntoa varten ulkomaankauppamonopolista.
- Joulukuun alku-puolisko.* Lenin valmistautuu pitämään puheen Neuvostojen X yleisvenäläisessä edustajakokouksessa, laatii puheen jäsenyyksen.
- Joulukuu, 15.* V. I. Lenin kirjoittaa „Kirjeen J. V. Stalinille Keskukskomitean jäseniä varten Neuvostojen X yleisvenäläisessä edustajakokouksessa pidettävän puheen johdosta”.
- Joulukuu, 16.* Leninillä on toinen sairauskohtaus.
- Joulukuu, 23.* Lenin kutsuu luokseen sihteerin, sanelee kirjeitä ja vaatii kirjoja.
- Joulukuu, 29.* Lääkärit antavat Leninille luvan lukea.

1923

- Tammikuu, 2.* Lenin sanelee artikkelin „Päiväkirjan sivuja”.
- Tammikuu, 4 ja 6.* Lenin sanelee artikkelin „Osuustoiminnasta”.
- Tammikuu, 9 ja 13.* Lenin sanelee artikkelinsa „Miten meidän olisi uudelleenjärjestettävä Työläis- ja talonpoikaisinspektio” ensimmäisen variantin.
- Tammikuu, 10.* Lenin antaa Kansankomissaarien Neuvoston kansliapäällikön tehtäväksi pyytää Tilastollisesta keskuks-hallinnosta aineistoa neuvostotoimihenkilöiden las-kennan tuloksista.
- Tammikuu, 16 ja 17.* Lenin sanelee artikkelin „Vallankumouksestamme (N. Suhanovin kirjoitelmien johdosta)”.
- Tammikuu, 19, 20, 22, 23.* Lenin sanelee artikkelinsa „Miten meidän olisi uudelleenjärjestettävä Työläis- ja talonpoikaisinspek-

- tio (Ehdotelma puolueen XII edustajakokoukselle)" toisen variantin ja antaa määräyksen sen lähettämisestä painoon.
- Helmikuu, 2, 4, 5, 6, 7, 8 ja 9.* Lenin sanelee artikkelin „Mieluummin vähemmän, mutta parempaa”.
- Maaliskuu, 2.* Lenin käy läpi artikkelinsa „Mieluummin vähemmän, mutta parempaa” ja käskee lähettämään sen painoon.
- Maaliskuu, 9.* Leninillä on kolmas sairauskohtaus.
- Toukokuu, 5.* Lenin viedään Gorkiin.
- Heinäkuun jälki-puolisko.* Leninin terveydentilassa tapahtuu parannus.
- Lokakuu, 19.* Lenin saapuu muutamaksi tunniksi Moskovaan, käy työhuoneessaan; paluumatkallaan Gorkiin käy Maatalousnäyttelyssä.

1924

- Tammikuun 21 pnä, klo 6.50 illalla, Gorki.* Lenin kuoli.
- Tammikuun 22 pn vastaisena yönä.* VKP(b):n Keskuskomitean täysistunto Leninin kuoleman johdosta.
- Tammikuun 22 pnä.* M. I. Kalinin tiedottaa Leninin kuolemasta Neuvostojen XI yleisvenäläisessä edustajakokouksessa.
- Tammikuun 21—23 pnä.* Gorkiin saapuu VKP(b):n Keskuskomitean jäseniä, hallituksen jäseniä, Neuvostojen edustajakokouksen ja Moskovan järjestöjen valtuuskuntia. Niinikään sinne saapuu lähitieneon talonpoikia jättämään hyvästit Leninille.
- Tammikuun 23 pnä klo 10—11 aamulla.* Leninin ruumisarkku kannetaan Gorkista Gerasimovon asemalle (nykyään Leninskaja asema).
- Tammikuun 23 pnä, klo 1 päivällä. Moskova.* Leninin ruumisarkku saapuu surujunassa Moskovaan. Leninin lähimmät työtoverit ja ystävät kantavat arkun Liittojen Talon Pylvässaliin.

*Tammikuun
26 pnä.*

Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton Neuvostojen II edustajakokouksen surujuhla. Puheita pitävät puolueen ja Kominternin johtajat, Neuvostoliiton hallituksen jäsenet, työläisten ja talonpoikien, siviisityneistön, Punaisen Armeijan ja nuorison edustajat. Edustajakokous tekee päätöksen V. I. Leninin muiston ikuistamisesta.

*Tammikuun
23—27 pnä.*

Satojatuhansia työläisiä, talonpoikia, puna-armeijalaisia ja Moskovan toimihenkilöitä, Neuvostoliiton kaikilta ääriiltä saapuneita työtätekevien valtuuskuntia kulkee loputtomana virtana yötä päivää Pylvässalin kautta jättämässä hyvästit Leninille.

*Tammikuun
27 pnä,
klo 9.20
aamulla.*

Leninin ruumisarkku kannetaan Liittojen Talosta Punaiselle torille.

*Tammikuun
27 pnä,
klo 4 päivällä.*

Leninin ruumisarkku siirretään mausoleumiin.

SISÄLTÖ

Esipuhe	IX—XII
<i>1921</i>	
UUDET AJAT, VANHAT VIRHEET UUDESSA MUODOSSA	1—9
KIRJEITA TILASTOLLISEEN KESKUSHALLINTOON	10—15
1 Tilastollisen keskushallinnon johtajalle	10
2 Tilastollisen keskushallinnon johtajalle tai hänen sijaiselleen	13
KIRJE „EKONOMITSHESKAJA ZHIZN” LEHDEN TOIMITUKSELLE	16—19
PUOLUEPUHDISTUKSESTA	20—22
TYÖLAIS- JA TALONPOIKAISINSPEKTION TEHTÄVISTÄ, NIIDEN KASITTAMISESTA JA TÄYTTÄMISESTÄ	23—29
SAHKOTEKNIKKOJEN VIII YLEISVENÄLÄISEN EDUSTAJAKOKOUKSEN PUHEMIEHISTOLLE	30—31
LOKAKUUN VALLANKUMOUKSEN NELJÄNNEN VUOSIPÄIVÄN JOHDOSTA	32—40
UUSI TALOUSPOLITIikka JA POLIITTISEN VALISTUSTYÖN LAITOSTEN TEHTÄVÄT. <i>Selostus poliittisen valistustyön tekijäin II yleisvenäläisessä edustajakokouksessa lokakuun 17 pnä 1921</i>	41—60
Neuvostovallan ja VKP:n jyrkkä käänös	41
Yleisvenäläinen TpKK talonpoikaiston osuudesta — vuonna 1918	42
Virheemme	43
Strateginen perääntyminen	44
Uuden talouspolitiikan olemus	45
Kumpi voittaa — kapitalistiko vai Neuvostovalta?	46

Taistelu muodostuu yhä ankarammaksi	47
Viimeinenkö taistelu?	49
Emme voi luottaa välittömään kommunismin-siirtymiseen	50
Henkilökohtaisen kiinnostuksen periaate	50
Kykenemmekö tekemään työtä omaksi hyväksemme?	52
Vanhentuneita menetelmiä	54
Suurin ihme	55
Poliittisen valistustyön tekijäin tehtävät	56
Kolme päävihollista	58
Ensimmäinen vihollinen — kommunistinen pöyhkeys	58
Toinen vihollinen — lukutaidottomuus	58
Kolmas vihollinen — lahjusten otto	59
Sotilaallisten ja kulttuuritehtävien välinen ero	59
MOSKOVAN KUVERNEMENTIN VII PUOLUEKONFERENSSI 29.—31. LOKAKUUTA 1921	61—88
UUDESTA TALOUSPOLITIIKASTA	
1. VUODEN 1921 LOKAKUUN 29 pn ISTUNNOSSA PIDETTY ALUSTUS	63
2. LOPPULAUSUNTO	82
KULLAN MERKITYKSESTÄ NYKYÄÄN JA SOSIALISMIN TÄYDELLI- SEN VOITON JÄLKEEN	89—97
PUHE LOKAKUUN VALLANKUMOUKSEN NELIVUOTISPAIVALLE OMISTETUSSA PROHOROVIN TEKSTIILITEHTAAN TYÖLAISTEN JUHLAKOKOUKSESSA MARRASKUUN 6 pnä 1921. <i>Lyhyt lehti-</i> <i>selostus</i>	98
PUHE LOKAKUUN VALLANKUMOUKSEN NELIVUOTISPAIVALLE OMISTETUSSA HAMOVNIKIN KAUPUNGINOSAN TYÖLAISTEN, PUNA-ARMEIJALAISTEN JA NUORISON JUHLAKOKOUKSESSA MARRASKUUN 7 pnä 1921	99—101
PUHE LOKAKUUN VALLANKUMOUKSEN NELIVUOTISPAIVALLE OMISTETUSSA „ELEKTROSILA” TEHTAAN № 3 (ENT. „DYNAMON”) TYÖLAISTEN JUHLAKOKOUKSESSA MARRASKUUN 7 pnä 1921. <i>Lyhyt lehtiselostus</i>	102
ESIPUHE KIRJASEEN „UUDESTA TALOUSPOLITIIKASTA (KAKSI VANHAARTIKKELIA JA VIELÄKIN VANHEMMAT JÄLKISANAT)”	103—105
SÄHKE AZERBAIDZHANIN KANSANKOMISSAARIEN NEUVOSTON PUHEENJOHTAJALLE NARIMANOVILLE. <i>Baku</i>	106
LAHJAKKAASTI KIRJOITETTU KIRJANEN	107—108

ALUSTAVA EHDOTUS TAKAKAUKASIAN TASAVALTOJEN FEDE- RAATION MUODOSTAMISESTA	109
PUHE MOSKOVAN KUVERNEMENTIN ENSIMMÄISESSÄ MAA- TALOUSTYÖNTEKIJÄIN EDUSTAJAKOKOUKSESSA MARRASKUUN 29 p:nä 1921. <i>Lyhyt lehtiselostus</i>	110—111
RANSKAN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN AGRAARITEESEISTÄ	112—118
KIRJE POLIITTISEN BYROON JÄSENILLE PUOLUEPUHDISTUK- SESTA JA PUOLUEEN JÄSENEKSI HYVÄKSYMISEN EHDOSTA	119—120
KIRJE POLIITTISELLE BYROOLLE ULKOPOLIITTISTA TILANNETTA KOSKEVASTA NEUVOSTOJEN IX YLEISVENALAISEN EDUSTAJA- KOKOUKSEN PÄÄTÖKSESTÄ	121—122
NEUVOSTOJEN IX YLEISVENALAINEN EDUSTAJAKOKOUS 23.—28. joulukuuta 1921	123—165
1. TASAVALLAN SISÄ- JA ULKOPOLIITTIKKA. <i>Yleisvenäläisen TpKK:n ja Kansankomissaarien Neuvoston toiminta- selostus Neuvostojen IX yleisvenäläiselle edustaja- kokoukselle joulukuun 23 p:nä 1921</i>	125
2. TALOUDELLISEN TOIMINNAN KYSYMYKSIÄ KOSKEVA EVÄSTYS. HYVÄKSYTTY NEUVOSTOJEN IX YLEISVENA- LAISESSA EDUSTAJAKOKOUKSESSA JOULUKUUN 28 p:nä 1921	162
ENGLANNIN TYÖVÄENPUOLUEEN POLITIIKASTA. <i>Kirje VKP(b):n KK:lle</i>	166—167

1922

AMMATTIYHDISTYSTEN MERKITYS JA TEHTÄVÄT UUDEN TALOUS- POLIITTIKAN AIKANA. <i>VKP(b):n KK:n tammikuun 12 p:nä 1922 tekemä päätös</i>	168—179
1. Uusi talouspolitiikka ja ammattiyhdistykset	168
2. Valtiokapitalismi proletarisessa valtiossa ja ammattiyhdistykset	169
3. Ammattiyhdistykset ja niin sanotun itsekannatta- vuuden pohjalle siirrettävät valtion tuotanto- laitokset	169
4. Luokkataistelu, jota proletariaatti käy valtiossa, missä tunnustetaan maan, tehtaiden y.m. yksityis- omistus ja poliittinen valta on kapitalistiluokan käsissä, eroaa oleellisesti siitä taloudellisesta taiste- lusta, jota proletariaatti käy valtiossa, missä ei tun- nusteta maan eikä suurtuotantolaitosten valtaosan	

yksityisomistusta ja poliittinen valta on proletariaatin käsissä	170
5. Paluu vapaaehtoiseen ammattiyhdistysjäsenyyteen	172
6. Ammattiyhdistykset ja tuotantolaitosten johtaminen	172
7. Ammattiyhdistysten osuus ja osallistuminen proletarisen maan talous- ja valtioelinten toimintaan	173
8. Yhteys joukkoihin on ammattiyhdistysten kaiken toiminnan perusehto	175
9. Ammattiyhdistysten aseman ristiriitaisuus proletariaatin diktatuurin oloissa	176
10. Ammattiyhdistykset ja specialistit	177
11. Ammattiyhdistykset ja pikkuporvariston vaikutus työväenluokkaan	179
VKP(b):n KK:n POLIITTISEN BYROON OHJEKIRJELMÄ UDESTA TALOUSPOLITIIKASTA. LUONNOS	180—181
DAGESTANIN TYÖTÄTEKEVILLE	182
KIRJE TOV. ORDZHONIKIDZELLE GRUUSIAN PUNAISEN ARMEIJAN VOIMISTAMISESTA	183—184
KIRJE D. I. KURSKILLE	185—186
PUBLISISTIN KIRJOITUKSIA. <i>Korkealle vuorelle nousemisesta, masennuksen vahingollisuudesta, kaupankäynnin hyödyllisyydestä, suhtautumisesta menshevikkeihin j.n.e.</i>	187—195
I Esimerkin tapainen	187
II Ilman metaforia	189
III Kettujahdista; Levistä; Serratista	191
NEUVOSTOTASAVALLAN ULKO- JA SISÄPOLIITTISESTA TILANTEEDESTA. <i>Puhe metallimiesten yleisvenäläisen edustajakokouksen kommunistiryhmän istunnossa maaliskuun 6 p:nä 1922</i>	196—211
TAISTELEVAN MATERIALISMIN MERKITYKSESTÄ	212—222
TOV. MOLOTOVILLE POLIITTISEN BYROON JÄSENIA VARTEN. <i>Tov. Preobrazhenskin teeseistä</i>	223—228
E. VANDERVELDELLE OSOITETUN VASTAUKSEN LUONNOS	229
ESIPUHE I. I. STEPANOVIN KIRJAAN „VSFNT:n SÄHKÖISTÄMINEN JA MAAILMANTALouden VÄLIVAIHE”	230—232
KIRJE J. V. STALINILLE VARAPUHEENJOHTAJIEN (KANSANKOMISSAARIEN NEUVOSTON JA TYÖ- JA PUOLUSTUSNEUVOSTON VARAPUHEENJOHTAJIEN) TYÖSTÄ	233—234
„BEDNOTAN” NELIVUOTISPÄIVÄN JOHDOSTA	235—236

KIRJE V. M. MOLOTOVILLE PUOLUEEN XI EDUSTAJAKOKOUK- SESSA PIDETTÄVÄN POLIITTISEN SELOSTUKSEN JÄSENYYKSESTÄ	237—239
UUSIEN JÄSENTEN PUOLUEESEEN HYVÄKSYMISEN EHDOSTA. <i>Kirjeitä V. M. Molotoville</i>	240—244
1	240
2	242
VKP(b):n XI EDUSTAJAKOKOUS maaliskuun 27:nnestä — huhti- kuun 2:een 1922	245—311
1. EDUSTAJAKOKOUKSEN AVAJAISPUHE MAALISKUUN 27 pnä	247
2. VKP(b):n KESKUSKOMITEAN POLIITTINEN TOIMINTA- SELOSTUS MAALISKUUN 27 pnä	249
3. LOPPULAUSUNTO VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMINTA- SELOSTUKSEN JOHDOSTA MAALISKUUN 28 pnä	295
4. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTTÄJÄISPUHE HUHTIKUUN 2 pnä	309
EHDOTUS PUOLUEEN XI EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAU- SELMAKSI MAASEUTUTYÖSTÄ. <i>Kirje N. Osinskille</i>	312—314
OLEMME MAKSANEET LIIAN PALJON	315—319
PÄÄTÖSLAUSELMA VARAPUHEENJOHTAJIEN (KANSANKOMISSAA- RIEN NEUVOSTON JA TYÖ- JA PUOLUSTUSNEUVOSTON VARA- PUHEENJOHTAJIEN) TYÖSTÄ	320—328
I. Varapuheenjohtajien yleiset ja varsinaiset tehtävät	320
II. Varapuheenjohtajien työtä koskevia erikoiskysy- myksiä	321
III. Varapuheenjohtajien työmenetelmät; niiden alainen henkilökunta	324
IV. Varapuheenjohtajien yhteistoiminnasta	326
V. Varapuheenjohtajien keskeinen työnjako	326
KIRJE J. V. STALINILLE. <i>Toveri Stalinille (Poliittista byroota varten)</i>	329—330
ESIPUHE KIRJASEEN „VANHOJA KIRJOITUKSIA MILTEI UUSISTA AIHEISTA”. <i>Esipuhe vuoden 1922 laitokseen</i>	331—333
SÄHKE AZNEFTIN TYÖLÄISILLE JA INSINOOREILLE. <i>Baku</i>	334
„PRAVDAN” KYMMENVUOTISPÄIVÄN JOHDOSTA	335—339
KIRJE J. V. STALINILLE POLIITTISEN BYROON JÄSENIÄ VARTEN. <i>Vastaus varapuheenjohtajien (Kansankomissaarien Neuvoston varapuheenjohtajien) työtä koskeviin huomautuksiin</i>	340—342

EHDOTUS YLEISVENÄLÄISEN TpKK:n PÄÄTÖKSEKSI GENOVAN KONFERENSSIIN OSALLISTUNEEN VALTUUSTON TOIMINTASELOSTUKSEN JOHDOSTA	343—344
KIRJE D. I. KURSKILLE.....	345—346
KIRJEITÄ J. V. STALINILLE RADIOTEKNIIKAN KEHITTÄMISESTÄ	347—349
1	347
2	349
„KAHDENKERTAISESTA” ALAISUUDESTA JA LAILLISUUDESTA. <i>Toveri Stalinille Poliittista byroota varten</i>	350—354
LUSIKALLINEN TERVAA HUNAJATYNNYRISSÄ	355—356
KIRJE AMMATTILIITTOJEN V YLEISVENÄLÄISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE	357—358
KIRJELAPPU POLIITTISELLE BYROOLLE TAISTELUSTA SUURVALTAISTA SHOVINISMIA VASTAAN	359
BAKUN KAUPUNGIN TYÖLÄISILLE	360
VENÄJÄN KOMMUNISTISEN NUORISOLIITON VIIDENNELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE.....	361
KIRJE J. V. STALINILLE ULKOMAANKAUPPAMONOPOLISTA. <i>KK:n sihteeri toveri Stalinille</i>	362—365
FINANSSITYÖNTEKIJÄIN YLEISVENÄLÄISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE	366
NEUVOSTO-VENÄJÄN YSTÄVIEN SEURALLE (AMERIKASSA)	367—368
NEUVOSTO-VENÄJÄN, TEKNILLISEN AVUSTAMISEN SEURALLE	369—370
TERVEHDYS VAPAUTETULLE PRIMORJELLE. <i>Tshita. Kaukoidän tasavallan Ministerineuvoston puheenjohtajalle</i>	371
„THE OBSERVER” JA „THE MANCHESTER GUARDIAN” LEHTIEN KIRJEENVAIHTAJALLE FARBMANILLE MYÖNNETTY HAASTATTELU	372—378
PUHE YLEISVENÄLÄISEN TpKK:n IX VAALIKAUDEN IV KOKOUKSESSA LOKAKUUN 31 p:nä 1922	379—384
„PETROGRADSKAJA PRAVDALLE”	385
„PRAVDALLE”	386
KOMMUNISTISTEN OSUUSTOIMINTAMIESTEN ENSIMMÄISELLE KANSAINVÄLISELLE KONFERENSSILLE	387
TILASTOMIESTEN YLEISVENÄLÄISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE	388

„THE MANCHESTER GUARDIAN” LEHDEN KIRJEENVAIHTAJALLE A. RANSOME'ILLE MYÖNNETTY HAASTATTELU.....	389—398
Ensimmäinen variantti	389
Toinen variantti (keskeneräinen)	395
MOSKOVAN KAUPUNGIN JA KUVERNEMENTIN TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISNAISTEN PUOLUEETTOMALLE KONFERENSSILLE	399
ENT. MICHELSONIN TEHTAAN TYÖLÄISILLE	400
VALTION „ELEKTROPEREDATSHA” VOIMALAITOKSEN TYÖLÄIS- SILLE JA TOIMIHENKILOILLE	401
KLINTSYN STODOLIN VERKATEHTAAN TYÖLÄISILLE	402
KOMMUNISTISEN INTERNATIONALEN IV KONGRESSI marras- kuun 5.— joulukuun 5. 1922	403—421
1. KOMINTERNIN IV MAAILMANKONGRESSILLE, PIETARIN TYÖLÄISTEN JA PUNA-ARMEIJALAISTEN EDUSTAJAIN NEUVOSTOLLE	405
2. VENÄJÄN VALLANKUMOUKSEN VIISIVUOTISPAIVÄ JA MAAILMANVALLANKUMOUKSEN NÄKÖALAT. <i>Selostus</i> <i>Kominternin IV kongressissa marraskuun 13 pnä 1922</i>	407
TERVEHDYS YLEISVENÄLÄISELLE MAATALOUSNÄYTTELYLLE	422
„CLARTÉ” RYHMÄLLE	423
PUHE MOSKOVAN NEUVOSTON TAYSISTUNNOSSA MARRASKUUN 20 pnä 1922	424—432
NEUVOSTOTYÖNTEKIJÄIN AMMATTILIITON V YLEISVENÄLÄISEN EDUSTAJAKOKOUKSEN PUHEMIEHISTOLLE	433
VALISTUSTYÖNTEKIJÄIN EDUSTAJAKOKOUKSELLE	434
KOMMUNISTISEN NUORISOINTERNATIONALEN KOLMANNELLE MAAILMANKONGRESSILLE MOSKOVASSA	435
HUOMAUTUKSIA VALTUUSKUNTAMME TEHTÄVISTÄ HAAGISSA	436—440
MUUTAMA SANA N. J. FEDOSEJEVISTA.....	441—442
UKRAINAN NEUVOSTOJEN EDUSTAJAKOKOUKSELLE	443
ULKOMAANKAUPPAMONOPOLISTA. <i>Toveri Stalinille Keskus-</i> <i>komitean täysistuntoa varten</i>	444—448
KIRJE J. V. STALINILLE KESKUSKOMITEAN JÄSENIÄ VARTEN NEUVOSTOJEN X YLEISVENÄLÄISESSÄ EDUSTAJAKOKOUKSESSA PIDETTÄVÄN PUHEEN JOHDOSTA	449

1923

PAIVÄKIRJAN SIVUJA	450—455
OSUUSTOIMINNASTA	456—464
I	456
II	461
VALLANKUMOUKSESTAMME (<i>N. Suhanovin kirjoitelmien johdosta</i>)	465—470
I	465
II	469
MITEN MEIDÄN OLISI UUELLEENJÄRJESTETTÄVÄ TYOLAIS- JA TALONPOIKAISINSPEKTIO (<i>Ehdotelma puolueen XII edustajakokoukselle</i>)	471—476
MIELUUMMIN VÄHEMMÄN, MUTTA PAREMPAA	477—492
<i>Huomautuksia</i>	493—519
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	521—542

KUVAT

V. I. Lenin. 1921	XII—1
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Lokakuun vallankumouksen neljännen vuosipäivän johdosta”.— Lokakuun 14 pnä 1921	32—33

LUKIJALLE

Vieraskielisen kirjallisuuden kustannusliike pyytää lukijoita esittämään mielipiteensä tämän kirjan suomennoksen laadusta ja kirjan asusta. Kustannusliike on kiitollinen myös muista ehdotuksista ja toivomuksista.

Osoitteemme:

*Zubovski bulvar, 21
Moskova, Neuvostoliitto*